

Disset anys lluitant pel medi ambient

GOB: l'espasa verda

L'any 1973 un grup d'estudiosos de la natura creà a Mallorca el Grup Ornitològic de Balears (GOB). Disset anys després, aquell GOB s'ha convertit en la consciència ecològica de les Illes.

En termes relatius, el GOB és el més potent grup ecologista de l'estat. En termes absoluts pocs són els que el superen. De fet, només quatre associacions el superen en nombre d'afiliats (Greenpeace-Espanya, Adena, Adenex d'Extremadura, i FAPAS). El GOB té actualment 3.200 socis repartits entre Mallorca i Menorca (2.458 i 684, respectivament). Aquest índex d'afiliació representa, ni més ni menys, que 41 i 102 socis per cada 10.000 habitants a Mallorca i Menorca respectivament.

Entre les quotes dels socis -3.000 ptes. cada any per als majors de divuit anys i 1.500 per als menors- més les subvencions, vendes i aportacions de particulars, s'aconsegueix un pressupost que

per a enguany és de més de 20 milions de pessetes. Una quantitat de doblers que li permet ser gairebé a tot arreu. Allà on hi ha un problema relacionat amb el medi ambient, sigui urbà o natural, se sent la veu del GOB.

D'ORNITOLÒGIC A ECOLOGISTA

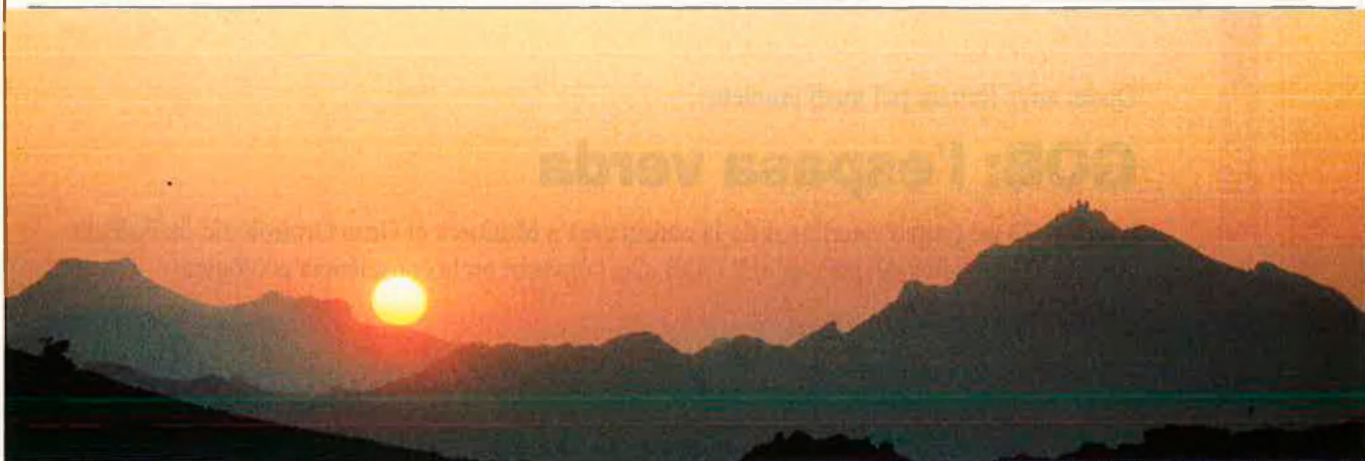
Quan es creà el GOB, els seus objectius eren només "l'estudi i l'observació de la naturalesa". Però ben aviat, i davant de la destrucció continuada del medi, "es plantejà -a l'any 1976- la necessitat d'adaptar els estatuts a les circumstàncies i a l'àmbit d'actuació del grup, cada vegada més ficat en temes de defensa de la naturalesa i el medi ambient". A partir d'aquell moment naixia el GOB tal i com se'l coneix actualment,

amb els objectius "d'estudiar, divulgar i defensar la naturalesa i el medi ambient, tant natural com urbà".

Per aconseguir els seus objectius el GOB manté una quantitat d'activitats, la relació de les quals és impossible d'enumerar per qüestions d'espai: publicacions periòdiques i llibres; estudis sobre ornitologia, botànica, fauna, espais naturals, patrimoni històric, biologia marina, ictiologia...; edició d'opuscles, d'itineraris de natura, de díptics i tríptics...; exposicions, la darrera de les quals viatja actualment per tots els pobles de Mallorca sota el títol de "Per una Mallorca digna, prou urbanitzacions"; organització de seminaris i congressos, de projeccions públiques, de debats, d'excursions, de campaments de natura... Però sobre-

Platja d'Es Trenc (Mallorca).

La Serra Tramuntana (Mallorca).

ARXIU

El problema principal

Els dirigents del GOB, Miquel Àngel March, secretari i membre de l'executiva, i Aina Llauger, membre de l'executiva, donen l'opinió del GOB sobre alguns dels principals problemes en què es troba la conservació del medi natural a les Balears en l'actualitat.

—El Catàleg d'Espais Naturals que ha d'aprovar el Parlament:

"És molt important perquè a les Balears la destrucció d'espais naturals ha estat tan evident que era necessari, com a mínim, protegir aquests espais. És important però no és l'únic instrument de l'ordenació del territori. S'ha torbat massa, i encara no està aprovat. El que temem és que existeixi interès a no

aprovar-lo, o si s'aprova, que sigui tan retallat que surti un catàleg totalment descafeïnat, amb tal quantitat de minves que el facin incomplet i semi-inútil".

—Cabrera:

"Nosaltres hem passat de l'alegria a la decepció. En aquests moments hi ha una certa decepció dins del GOB. Decepció perquè si bé Cabrera serà Parc Nacional, també és cert que hi ha hagut un menyspreu manifest a l'acord unànime del Parlament Balear (de protecció sense presència militar). I perquè també hi ha hagut un frau a l'opinió pública perquè han descafeïnat la llei en el sentit que es mantindran maniobres militars i, fins i tot, el director adjunt (del parc) el nomenarà el Ministeri

de Defensa. Serà Parc Nacional i representarà una millora de la situació actual, però no serà de cap manera el parc que nosaltres voldríem".

—Camps de golf:

"És la darrera fórmula per a seguir urbanitzant espais naturals. A Mallorca ens aquests moments passen projectes urbanístics dins espais naturals, especialment a la Serra de Tramuntana, mitjançant els camps de golf. El govern aprovà una llei que facilitava la construcció d'aquestes instal·lacions dins espais naturals i, dissortadament, a Mallorca ja hi ha 9 camps de golf construïts i 12 aprovats, gairebé tots dins espais naturals, a més d'una trentena en projecte. Això comportarà, a més de la urbanització d'un espai na-

tural, que en si ja és greu, una utilització indeguda del territori i, sobretot, un consum exagerat de l'aigua, que a Mallorca és un recurs escàs".

—Ports esportius:

"És un tema molt semblant al dels camps de golf. El govern dona suport absolutament als promotors nàutics fins al punt que el Pla Director de Ports Esportius que es presenta a informació pública, respon absolutament, i fins i tot supera, els interessos dels promotors pel que fa a la quantitat de projectes que es permeten. A Mallorca hi ha el projecte de duplicar l'actual oferta d'amarraments en un període inferior als 10 anys. Això significa privatitzar encara més el litoral i un impacte ecològic gravíssim".

tot, el GOB és conegut, i temut, per les seves campanyes de defensa d'espais naturals.

GOB: "EL BRAZO PELEÓN
Y FOLLONERO DE LA IZQUIERDA"

Aquesta definició que Antoni Alemany (columnista i editorialista d'*El Dia-16*) dedicà al GOB potser expressa de forma clara la gran animadversió que certs sectors hi senten. No és que el GOB sigui d'esquerra —"El GOB és ideològicament i políticament plural, amb total independència de qualsevol grup concret"—, sinó que la decisió que empra en les seves campanyes —sempre de for-

ma pacífica— l'han dut a guanyar-se l'antipatia de tot grup o institució urbanísticament desenrotllista. Constructors, urbanitzadors, bona part dels polítics de dreta i alguns d'esquerra... solen ser les dianes del GOB. Anomenar-los el GOB és com parlar del diable.

Les campanyes per a salvar S'Albufera d'Alcúdia, Es Trenc, Cabrera, Sa Dragonera o cala Mondragó, per citar només les que més ressò públic han tingut, han creat una llegenda —amb base ben real— entorn del GOB d'efectivitat i capacitat de mobilització popular que han dut algun polític a declarar que "a vegades no se sap qui governa, si el GOB o el govern" (Francesc Obrador,

batlle socialista de Calvià i pre-candidat a les eleccions autonòmiques del 91 com a número u del PSOE, referint-se a la política d'ordenació del territori del govern Cañellas). Pot semblar una exageració del poder del GOB, però alguna cosa de veritat hi deu haver quan Bernat Deyà, enginyer i expert en urbanisme, declara (*Diari de Mallorca*, març 1990) que "el GOB desarrolla una tremenda actividad. Está en todo, entiende de todo, sale casi a diario en los medios de comunicación, en Baleares, tiene más poder que Saiz [conseller d'Urbanisme] y Cosculluela".

Miquel Payeras